

Zložitost algoritmů

Bc. Katarína Olejková

KATEDRA INFORMATIKY
UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Zložitosť algoritmov

- Miera, podľa ktorej môžeme posudzovať efektivitu algoritmov, a to na základe:
 - Ako dlho trvá výpočet – **Časová zložitosť**
 - Koľko pamäte zaberie výpočet – **Pamäťová zložitosť**

Časová zložitosť

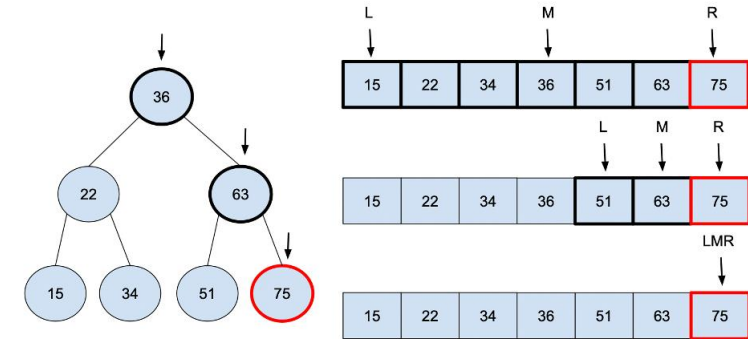
- Závisí od veľkosti vstupu
- Funkcia, ktorá veľkosti vstupu priradí trvanie výpočtu
- Veľkosť vstupu rozumieme, ako:
 - Hodnota čísla
 - Dĺžka textu
 - Počet prvkov v poli
 - Počet cifier
 - Počet uzlov v grafe
 - Atd'..
- Trvanie výpočtu rozumieme, ako počet výpočetných krokov algoritmu (inštrukcií)
 - Trvanie výpočtu **nemeriame** skutočným časom (napr. počtom sekúnd) lebo ten je závislý od HW počítača

Časová zložitosť

- Príklad: budeme mať algoritmus A, ktorý na vstupe dostane ľubovoľné pole a výstupom bude vzostupne zoradené pole
 - Budeme mať vstupy algoritmu $I_1, I_2 \dots I_m$ každý vstup má veľkosť n
 $n = 5$
 obmedzíme sa iba na tieto 3 vstupy (v skutočnosti ich bude oveľa viac pre takéto n)
 $I_1 = [1, 2, 3, 4, 5], I_2 = [1, 2, 4, 3, 5], I_3 = [5, 4, 2, 3, 1]$
 - Povedzme, že výpočet bude trvať toľko, koľko prvkov vo vstupe je na nesprávnej pozícii
 $t_A(I_1) = 0, t_A(I_2) = 2, t_A(I_3) = 5$
- Časová zložitosť v **najhoršom prípade**: max z množín $t_A(I_j)$ $T(n) = 5$
- Časová zložitosť v **priemernom prípade**: súčet množín $t_A(I_j) / m$ $T(n) = 7 / 3$

Časová zložitosť

- Často sa vyskytujúce časové zložitosti $T(n)$:
 - Konštantná – vrátenie prvého prvku v poli
 - Logaritmická – binárne vyhľadávanie
 - Lineárna - nájsť maxima v poli
 - Logaritmicko lineárna – merge-sort, quick-sort..
 - Kvadratická – dvojité vnorený cyklus (insert-sort, select-sort)
 - Kubická – trojitý vnorený cyklus
 - Exponenciálna – rekurzívny výpočet Fibonacciho postupnosti
 - Faktoriál – výpočet permutácií poľa

Príklad 1 - algoritmus JeKladne(n) naprogramujte v C/Pythone (pomôžte si už vyriešeným pseudokódom)

- Problém: Zistite, či je dané celé číslo kladné
- Vstup: ľubovoľné celé číslo **n**
- Výstup: “áno”/ “nie”

- Algoritmus:

- Ak **n** > 0 zapíš na výstup “áno”
 - Inak zapíš na výstup “nie”

- Riešenie:

```
1. JeKladne(n)
2.     if n > 0
3.         print(“áno”)
4.     else
5.         print(“nie”)
```

Príklad 2 – algoritmus SudeNeboLiche(n) naprogramujte v C/Pythone (pomôžte si už vyriešeným pseudokódom)

- Problém: Zistite, či je dané celé číslo sudé alebo liché
- Vstup: ľubovoľné celé číslo **n**
- Výstup: “sudé”/“liché”

- Riešenie:

```
1. SudeNeboLiche(n)
2.     if  $n \bmod 2 = 0$ 
3.         print(“sudé”)
4.     else
5.         print(“liché”)
```

Príklad 3 – algoritmus Signum(n) naprogramujte v C/Pythone (pomôžte si už vyriešeným pseudokódom)

- Problém: Vypočítajte funkciu signum pre dané celé číslo
- Vstup: ľubovoľné celé číslo **n**
- Výstup: 1/0/-1

Signum(n) = 1 pre $n > 0$
 0 pre $n = 0$
 -1 pre $n < 0$

- Riešenie:

```
1. Signum(n)
2.   if n > 0
3.       return 1
4.   else if n = 0
5.       return 0
6.   else
7.       return - 1
```


Príklad 4 – algoritmus Sucet(n) naprogramujte v C/Pythone (pomôžte si už vyriešeným pseudokódom)

- Problém: Pre zadané celé číslo n vypočítajte súčet všetkých čísel od 1 do n
- Vstup: ľubovoľné celé číslo n
- Výstup: súčet

- Riešenie:

1. Sucet(n)
2. $\text{sum} \leftarrow 0$
3. **for** $i \leftarrow 1$ **to** n
4. $\text{sum} \leftarrow \text{sum} + i$
5. **return** sum

Príklad 5 – Navrhните algoritmus Nasobilka(n), zapíšte ho pomocou pseudokódu a naprogramujte ho v C/Pythone

- Problém: Pre zadané celé číslo n vypíšte násobilku od $1 * 1$ až $n * n$
- Vstup: ľubovoľné celé číslo n
- Výstup: výpis násobilky

Napr. pre $n = 3$ očakávaný výstup:

$1 * 1 = 1$

$1 * 2 = 2$

$1 * 3 = 3$

$2 * 1 = 2$

$2 * 2 = 4$

$2 * 3 = 6$

$3 * 1 = 3$

$3 * 2 = 6$

$3 * 3 = 9$

Príklad 6 – algoritmus SucetPole(A[0..n-1], n)

- Problém: Pre zadané pole A[0..n-1] vypočítajte súčet všetkých jeho prvkov
- Vstup: Pole A[0..n-1], počet prvkov n
- Výstup: súčet

Riešenie pseudokód:

1. SucetPole(A[0..n-1], n)
2. sum \leftarrow 0
3. **for** i \leftarrow 0 **to** n - 1
4. sum \leftarrow sum + A[i]
5. return sum

Riešenie v C:

```
int SucetPole(int A[], int n)
{
    int sum = 0;
    for (int i = 0; i < n; i++)
    {
        sum = sum + A[i];
    }
    return sum;
}
```

Riešenie v Pythone:

```
32
33 def SucetPole(A, n):
34     sum = 0
35     for i in range(n):
36         sum = sum + A[i]
37     return sum
38
```

Príklad 7 – Navrhните algoritmus `AritmetickyPrumer(A[0..n-1], n)`, zapíšte ho pomocou pseudokódu a naprogramujte ho v C/Pythone

- Problém: Pre zadané pole `A[0..n-1]` vypočítajte aritmetický priemer jeho prvkov
- Vstup: Pole `A[0..n-1]`, počet prvkov `n`
- Výstup: priemer